

Norgesuniversitetet

Wiki

Scenario

Pål underviser i idehistorie. Det er mange primærkilder på leselista, og hver enkelt student velger et lite utvalg. Pål ønsker at alle skal kjenne til alle tekstene, og tenker at studentene kan benytte seg av hverandres kunnskap og analyser av tekstene. Samtidig ønsker Pål at studentene skal lære seg å skrive idehistoriske analytiske tekster, og å kunne kommentere andres tekster. Han bestemmer seg derfor for å ta i bruk en wiki.

Studentene leser sitt eget utvalg med tekster og skriver artikler om hver enkelt i wikien. I tillegg leser de hverandres analyser, og bruker diskusjonsfanen til å komme med innspill og diskutere de analysene som har blitt foretatt. En av studentene finner et foredrag på YouTube av en kjent idehistoriker som diskuterer en av tekstene på leselista, og publiserer denne som en del av artikkelen om dette. Det fører til at flere av studentene leter etter og finner interessante foredrag på YouTube og poster disse i hverandres artikler. Før eksamen bruker studentene wikien aktivt til repetisjon.

Hva er en wiki?

En wiki er en samling nettsider som enkelt kan redigeres av alle som har tilgang til Internett. Uten å kunne HTML kan man opprette sider, legge til eller endre tekst, legge inn bilder, lenker med mer.

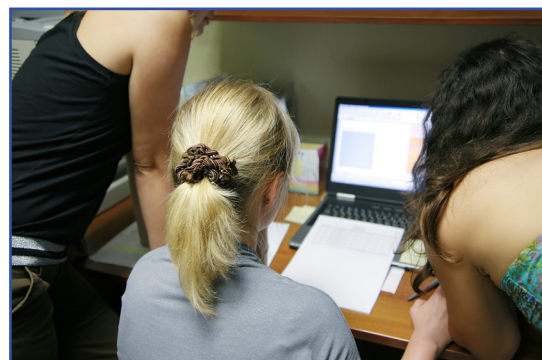
En wiki har også versjonering, det vil si at man kan gå inn og se hvem som har gjort endringer. Man kan også enkelt gå tilbake til tidligere versjoner hvis det er behov for det. På den måten kan man sammenligne ulike versjoner av teksten og enkelt se hvem som har bidratt med hva.

Hva kan en wiki brukes til?

I en wiki kan flere studenter samarbeide om å skrive en tekst eller lage en kunnskapsbase i et fag. Grupper eller enkeltstudenter kan få ansvar for å skrive tekster om ulike deler av pensum.

Wiki egner seg godt for å produsere sammensatte tekster: Studentene kan sette inn bilder, animasjoner, videoer og lenker for å illustrere og utdype det de tar opp i tekstene.

Diskusjonsfanen gjør det mulig å drøfte teksten. Her kan studentene diskutere hverandres tekster uten å skrive i dem. Slik blir studentene trent i å vurdere kvaliteten på tekster. Denne metadiskusjonen kan også heve studentenes blikk og fremheve en analytisk tilnærming til faget.

Hvordan komme i gang?

Ønsker du å bruke wiki i undervisningen ved UiO finner du mer informasjon her: <http://www.uio.no/tjenester/it/utdanning/wiki/kontakt>. Tilhører du en annen institusjon enn UiO må du selv undersøke om institusjonen har wiki. Hvis ikke finnes det mange wikiløsninger på nett som er gratis for bruk i undervisning, for eksempel PBworks (<http://pbworks.com/content/edu+overview>) og Wetpaint (<http://wikisineducation.wetpaint.com/>).

Skal wikien være åpen eller lukket?

Før du tar i bruk wikien, må du bestemme deg for om den skal være åpen (lesbar for alle) eller lukket (man må logge inn for å se innholdet). Det er fordeler og ulemper med begge deler. Det viktigste er ikke hva du velger, men at du tenker igjennom problemstillingen og tar et bevisst valg og at studentene er klar over premissene. Det er også mulig å ha wikien lukket i en periode, og eventuelt åpne den for verden når studentene har blitt trygge på egen skriving.

Fordelene med en åpen wiki er at skriveprosessen blir mer autentisk. Studentene skriver da for et (potensielt) større publikum enn bare hverandre og underviseren. Det er også mulig å invitere inn studenter fra andre institusjoner eller andre til å skrive i wikien. Hvis dere ønsker å benytte dere av andres materiale i wikien, må det godkjennes når den er åpen (mer om dette i avsnittet om utfordringer).

Hvem bruker wiki og til hva?

På UiO brukes wiki i undervisningen på en rekke fag: På kunsthistorie (KUN1000 <https://wiki.uio.no/hf/ifikk/kun1000/index.php/Hovedside>) arbeider studentene i en wiki med å analysere kunstverk ved offentlige institusjoner i Oslo. Semester etter semester legger nye studenter inn analyser av nye kunstverk og slik dannes en ressurs som både studenter og andre kan benytte. Rolf Baltzersen fra Høgskolen i Østfold, skriver en wiki-bok om IKT i utdanning sammen med studentene sine (http://no.wikibooks.org/wiki/IKT_i_utdanning). Kull etter kull av studenter på studieemnet IKT for lærere bidrar til boka.

Hva er utfordringene?

Wikiteknologien tillater ikke at flere redigerer den samme teksten samtidig. Skal flere arbeide med samme tekst, må de gjøre det etter hverandre. For å løse denne utfordringen kan du lage kjøreplaner eller prosedyrer for når hvem skal jobbe med den aktuelle teksten.

Noen undervisere bruker verktøy som Etherpad6 som "kladdeark" for wikisidene. I Etherpad kan studentene skrive i det samme dokumentet samtidig. Senere kan teksten kopieres over til wikien, og det kan settes inn bilder, videoer og annet.

Ettersom wikitekster kan være sammensatte tekster med bilder, videoer og animasjoner flettet inn i teksten, er kildebruk et viktig tema. De elementene studentene ønsker å benytte i wikien, må være lisensiert for slik bruk. Hvis de ikke er det, må studentene spørre den som har opphavsretten, om lov til å bruke de aktuelle bildene eller animasjonene.

Når en gruppe studenter først har laget en wiki om for eksempel kunst i Oslo eller fysikk, må underviseren vurdere om den samme wikien skal gjenbrukes neste semester, eller om neste gruppe skal starte på nytt. Innholdet i wikien vil ofte være bestemmende for dette valget.

Les mer: 50 måter å bruke wiki i undervisningen: <http://www.smartteaching.org/blog/2008/08/50-ways-to-use-wikis-for-a-more-collaborative-and-interactive-classroom/>

Baltzersen, Rolf: "Radical transparency: Open access as a key concept in wiki pedagogy" i Australian Journal of Educational Technology 26 (6), ss 791-809, 2010. <http://www.ascilite.org.au/ajet/ajet26/baltzersen.html>

Huang, Wen-Hao David og Nakazawa, Kazuaki: "An empirical analysis on how learners interact in a graduate level online course" i Interactive Learning Environments, 18:3, ss 233-244, 2010. <http://www.informaworld.com/smpp/749870045-84800529/content~db=all~content=a925511244~frm=titlelink>

EKSPERTGRUPPEN FOR PEDAGOGISK BRUK AV IKT

kontaktperson: Susanne A. Kjekshus Koch / e-post: susi.koch@gmail.com
publisert: 14. april 2011